

Vasario 28 d.

VY MENIA NE UZNAJOTE? JUOZAS JA...

Nu ką, blet', — prasideda antro rato pirmas turas! Tikrų vyrų kovos po vadinamosios žiemos, kurios, galima sakyti, nė nebuvo! Tik drėgmė ir pliuurza kartais... Taigi, pirmo turo rungtynės Senjorų B diviziono futbolo lygoje 35+! Kaip įprasta, LFF stadike! Senokai Juozas nebuvo Liepkalnyje, musėt, nuo rudens. O šian jie — „Pilk“ — susikals su lygos naujokais „Vova“. „Vova“ turi komandą Sekmadienio lygoje, bet Senjorų komandos iki šiol dar nebuvo surinkę. Taigi, įstojo jie į lygą pirmame rate — praėjusių metų rudenį.

Juozas atsirado prie stadiko vos ne prieš porą valandų! Šalta, darganota, pilkas žemas dangus, permirkęs kaip sena kempinė. Baisu net pagalvoti apie lakstymą lauke... Šiaip, jeigu tenka važiuoti piko metu, Juozas kaip ir atidirbęs gudrybę, kaip nuo Seimo greičiau nusigauti iki LFF. Svarbiausia iš Tumėno gatvės, nuo Seimo, sėkmingai įsmukti į Goštauto palei Nerį, nes čia jau kartais būna kamščiai į abi puses — tiek į Geležinio Vilko, tiek į pedagaškės tilto pusę. Jeigu Juozo renuškei pavyksta įnerti į krantinę, tada juda tiesiai kelis šimtus metrų iki Žvėryno senojo tilto. Įsuka, tada per jį — prie cerkvės, kur sankryža, ten paprastai irgi susitrombuoja nedidelis kamštukas, bet toje juostoje, kur

į Mickevičiaus gatvę sukti arba į Vytauto, tipo, į „Panoramos“ prekybcentrio pusę.

O į Vytauto gatvės kairę, į Žvėryno naujojo tilto pusę, sukančiųjų paprastai beveik nebūna. Taigi, pasuka tenai, pervažiuoja tiltu į kitą upės pusę ir tada jau įsiremia vėl į šiokią tokią sangrūdą Jasinskio gatvėje, ties tuo nauju daugiabučiu. Jasinskio gatve link Lukiškių sankryžos kolona paprastai juda gana greitai, Juozas nusigauna iki Taurakalnio sankryžos prie buvusio „Tauro rago“. Ties alubariu, kuriame kadaise, dar sovietiniais laikais, mėgdavo lankytis Juozo tėvas, suka į dešinę. Ir spaudžia Taurakalniu aukštyn. Nes jeigu iš biblės bandysi lįsti, pavyzdžiui, į Gedo prospektą ir judėti iki Lukiškių sankryžos arba nuo Neries įsukinėti į Jasinskio, tai įstrigsi konkrečiai.

Taigi, Juozas išvažiavo iš biblės aikštelės prieš pusę penkių, prieš pat piką, ir sėkmingai visur pralindęs, prasmukęs ir įsukęs į Taurakalnį davė gazo į kalną — iš pradžių įkalė antrą pavara, kai renušė užriaumojo, — trečią. Iš dusliarkės iššovė dūmų salvė ir drumstame debesyje paskendo iš paskos važiavęs nisanas kaškajus. O kai renušė įsibėgėjo — vrubilino ir ketvirtą!

Liepkalnyje atsirado truputį prieš penkias. Atvažiuoti sugaišo kiek daugiau nei dvidešimt minučių, rungtyinės prasideda aštuoniolika dvidešimt. Sustoję Stadiono gatvelės kelkraštyje. Kitoje jos pusėje — senovinis mūrinis vaikų darželio pastatas, netgi su kolonomis, įrėminančiomis centrinį įėjimą. Už darželio teritorijos vienoje pusėje — didžiulis medinis namas, kitoje — Liepkalnio sovietmečio laikų penkiaaukščiai ir devynaukščiai. O čia, kur sustoję Juozas, kiek toliau, už virbų tvoros, — LFF būstinės pastatas su neoniniu užrašu „Lietuvos futbolo federacija“ palei stogą. Pastato pirmo aukšto lange degė blausi šviesa. O kairėje stadikas. Už būstinės mūrinės tvoros, dešinėje, — apsilaupe buvusios slaugos liginės senoviniai rūmai.

Juozas tūnojo mašinoje, klausėsi radijo, periodiškai užvesdamas variklį pasišildyt. Laukan, aišku, nelindo. Baikit juokus — vasario pabaiga juk — sustirsi į ragą! Aišku, kokia ten žiema... Temperatūra dažniausiai laikydavosi šiek tiek virš nulio, apie nulį. Ir nuolatos drėgna, šlapia. O sniegas gal porą kartų per visą žiemą ir tebuvo iškritęs, ir tai toks kūdas kūdas... Tarsi kokia vaikiška trydelė. Pliurza. Ir tiek reikalų! Taigi, ne ką čia beprivaiškščiosi. Bet darbe smaksoti į ekselines lenteles kompo ekrane ar lakstyti po kabus ir rinkti parašus ant visokių popiergalių taip pat nėra ūpo. Faktit — išgraužkit! Juozas prieš fūlią dažnai nusimuilina anksčiau — geriau jau pralindės renuškėje kokią valandą ar pusantros... Nors dabar sėdėti, tiesą pasakius, buvo žvarboka. Faktit.

Aišku, sėdėjimas sėdėjimui nelygu! Čia ne šiaip sėdėjimas dėl sėdėjimo... Laukti rungtynių, kad ir mašinoje, — visai kas kita! Reikia įskaičiuoti priešrungtyninį jaudulį! Laikas visai kitaip teka! Netgi lindėjimas mašinoje, net šalčiui ir drėgmei skverbiantis kiaurai, įgauna visai kitą prasmę! Karoče, tai ne šiaip laukimas, o toks, tipo, spešel laukimas! Su nusiteikimu ir startiniu jauduliu! Pritom, nelygu, koks priešininkas! Tada atitinkamai ir šansus galima skaičiuoti! Be to, vienos komandos parankesnės, kitos — priešingai. Pavyzdžiui, kad ir... „Užupis“. Tokių spintų buvo prisirinkę praėjusį sezoną! Krovė jie visiems iš eilės! Ir, aišku, išėjo į aukštesnį lygį. Šiomet jie jau A divizione bėgioja! Tiesa, kol kas žemiau turnyrinės lentelės vidurio. A divizionas tau ne šuns papas! Ten rimti grajokai laksto! Buvę sporto mokyklose arba buvę netgi profai kai kurie! Jankė, Mikulėnas, Žudys... Trumpai tariant, daug jų tenai!

Taigi, tas „Užupis“ pernai krovė visiems čia pas juos — B divizione... O nuo pilkų tik pyst — ir patys pasikrovė malkų! Nei iš šio, nei iš to. Ir, kas svarbiausia, abu kartus! Nors pilkai pernai buvo tik penkti. O kame paslaptis?! Paslapties jokios! Tiesiog pilkams prieš

juos sekasi kovoti, o „Užupiu“ prieš pilkus — ne! I vse dela*! Yra komandų, su kuriomis pilkams nesiseka žaisti, nors tos dar žemesnėse vietose.

Pilkai tokie tarsi vidutiniokai, bet kartu, kaip jiems patiems atrodo, ir prie lyderių bando šlietis... Taip sakant, su pretenzijomis į lyderių trejetuką! Iš tikrųjų, nemeluojant — kelinti metai nedaug pritrūksta iki prizinės... Žiūrėk, laikosi laikosi jie trečioje vietoje — nais žaidimas, — krauna beveik visiems. Ir staiga pyst papyst — paslysta lygioje vietoje... Prapisa paskutines dvejas ar trejas rungtynes iš eilės, netgi ir supistiems autsaideriams. Ir, fakit, — aišku, nusirita į ketvirtą ar penktą vietą arba netgi į turnyrinės vidurį... Ir prizinė vieta paskutinę minutę nuplaukia, po paraliais! Eina nachui, kaip abidna būna!

Nors šiais metais jie turi realių ambicijų imti kurią nors iš prizinių vietų! Gal ne pirmą, nes „Medžiai“, nors irgi naujokai, krauna visiems sausai. Taigi, abejonių nėra, kas ims auksą. Bet vat, dėl antros ar bent trečios vietos pasikapoti šansų, bent teorinių, yra!

Staiga užtemo. Tėškė vėjo gūsis, kad renuškė net sujudėjo, ir kartu drėbtelėjo stambi šlapdriba. Juozas vėl užkūrė variklį, atuko šildymą ant maksimumo. Renuškė nekaip teprišyla — salonas atšąla momentaliai — visų dyzelių problema. Būtų benzas — pagazuotum ir, žiūrėk, jau karšta salone! O dyzelis... Na, imkime kad ir tuos pačius „Vovos“ čiuvus, tipo, tuos pankus (juos visi vadina pankais). Taigi, „Vova“ žaidžia tarsi ir normaliai — priekaištų dėl taktikos ar fizūchos negali jiems prikišti. Fizūcha daugumos gal netgi geresnė už pilkų. Ypač to jų forvardo ispano — tas tai ardosi kaip išprotėjęs! Bet ima ir malkų pasikrauna beveik nuo visų... Ir spēliok — kodėl?

Salonas šiek tiek prišilo ir Juozas išjungė variklį.

* Ir visi reikalai. (Rus.)

Šaligatviu pro šalį susigūžęs praėjo tas... kaip jį? Pakumpęs toks, tarsi senas lokys. Kokia gi jo pavardė? Jomajo — ant liežuvio galo... Večerin... Šalamov... Čiura... Šara... Stobalnai kėblina į tą šulę už stadiko, kitoje gatvės pusėje. Juozas jau buvo kartą jį sutikęs. Praėjusį pavasarį, gegužės pradžioje. Irgi taip pat lindėjo renuškėje gerokai prieš rungtynes. Šalia stadiko tvoros, palei Liepkalnio gatvę. Kaip dabar atsimena — saulėtas švelnus pavakarys, relaksas, karoče. Muzoną negarsiai pasileidęs per radiją, kiek prasi-vėręs duris, kad šiltas vėjelis glostytų. Gležna salotinė lapija kalasi, priešais — pumpurais nusėtos šakų pynės Liepkalnio šlaite... Ar ne paskutinės pirmojo rato rungtynės turėjo vykti tą vakarą? Ar gal priešpaskutinės. Bet koku atveju vienos iš paskutiniųjų prieš vasaros pertrauką.

Kaip tik kitoje gatvės pusėje ir ta šulė.

Ir tada irgi pro šalį neskubėdamas kėblino tas... Stamboka sukumpusi figūra. Nešinas portfelio. Juozas dirstelėjo pro priekinį langą jam į nugarą tiesiog automatiškai. Tas lokio siluetas, specifinė sunki eiseną tarsi matyta, tarsi pažįstama. Kaip sakoma, dežavu jausmas, blet' nachui! Juozas įsistebeilijo geriau. Ir tada tik cinkt — dašilo! Ar tik nebus tas pats... Kaip jį ten... Nugį tas, kaip jo pavardė! Bliamba, ant liežuvio galo! Po tiek laiko! Eina na!

Ar taip būna?!

Prieš dvidešimt metų — devym devintais — pas tą... Kaip jį ten? Kaip tik šitoje pačioje mokykloje, į kurią tas turbūt dabar ir traukė, Juozas, bene tris savaites vaikščiojo į tuos, taip sakant, kaip ir alkoholikų kursus. Tiksliau, priešingai... Ne alkoholikų kursus, o psichologinės pagalbos alkoholikams kursus! Kiekvieną vakarą po kelias valandas tarčialino su latreliais visokiais, kuriuos nudelegavo privalomai viršininkai, brigadininkai arba už pakarpos atitempė žmonos. Savanoriškai atėjusių kažin ar buvo? Na, Juozas... Bet jis irgi ne taip kad jau labai savo noru. Motka rado skelbimą

laikraštyje ir užrašė. Pinigų davė kursams. Netgi palydėjo, sukontroliavo, kad babkes atiduotų kam reikia, o ne pragertų. Šiaip Juozas tikrai nemanė esąs alkašas. Alkašai yra tie, kurie prasipylę, apsimyžę gatvėje voliojasi — bomžai visokie... O Juozas juk kultūringas žmogus! Gal vos porą kartų gyvenime ir tesivoliojęs.

Aišku, šeimos tradicijos, taip sakant. Senelis, tai yra tėvo tėvas, pylė... Juozo tėvas — amžiną jam atilsį, — buvęs gaišnikas, sovietiniais laikais irgi. Karoče, jeigu skaičiuosim šeimos narių stažą, o ir paties Juozo, tada jis, tais devym devintais, trečiame kurse buvo, gyveno, kaip jam atrodė, nerūpestingą studentišką gyvenimą. Tai gi, nuolat pylė. Vos neišlėkė iš univero. Nors ką čia, paistalai!

Tai gi, kursai vykdavo, berods, geografijos klasėje, nes ant sekcijos klasės gale prisiminė buvus didelį gaublį ir porą mažesnių, susuktus žemėlapius kampuose. Chroniai susėsdavo į suolus tarsi peraugę mokinukai. Pritom, kas dabar atrodo keista: kursai tie buvo organizuojami ruskiakalbiam! Nes ir pats tas... kaip jį? Ant liežuvio galo, blet? Nu tai tas, kuris kursų vedė, jis, tipo, pats baltarusis — lietuviškai nelabai ką teišveblendavo. O kursuose Juozas, ko gero, ir buvo vienintelis litofcas. Chren znajet, kaip tenai patekęs... Tiksliau, motkos užrašytas. Kodėl būtent pas ruskiakalbius? O gal ir buvo lietuvių tenai tarp tų latrų, tik nesigyrė. Net ir Juozas.

Anyvei, jie tenai ypač ir nesibičiuliavo, nesišvaistė vardais ir pavardėmis... Sėdėdavo susigūžę, įsispraudę į tuos mokyklinius suolus, ir klausydavo, kaip tas, kaip jį ten? Čiur... Čar... Šar... Nu, tipo, tas dėstytojas, ar kaip jį pavadinti, pyzdelina, atseit, aiškina alkoholio žalą. Kai kurie latrai atėdavo su žmonomis. Nes vieni juk garantuotai neateitų — baigtųsi kelionė kur prie kioskelio.

Karoče, tas... Tas alchašų dėstytuvas, ar kaip jį pavadinti. Kiekvieną vakarą, gal tik išskyrus savaitgalius, plaudavo smege-nis visiems tiems girtuokliams. Paskui mėtėsi ilgą laiką užrašai

languotame pusstoriame sąsiuvinyje. Rado užpėnai juos tėvų daėioje, užkištus tarp knygų. Nes, tipo, metodas ir rėmėsi, atseit, smegenų perkrovimu — išplauti iš smegenų neigiamą informaciją, tą programą girtauti. Ir įrašyti naują programą, naujas gerąsias nuostatas, atseit — negerti, nerūkyti ir net negalvoti apie tą visą brudą!

Tas... kaip jį tenai? Kokia jo pavardė, bliamba?! Užkrito! Karoėe, tas dėstytojas dirbo netgi pagal specialią metodiką, kuri vadinosi, berods, „Šičko metodas“! Šičko, čia, tipo, pavardė tokia.

Pats šitas Genadijus Andrejevičius Šičko, pasak to... Kokia ten jo pavardė? Na, pasak to alkoholikų kursų vadovo, kariavo Antrajame pasauliniame ir kem trečiais prie Stalingrado buvo sužeistas į koją. Operavo jį girtas chirurgas, dėl to Šičko visam gyvenimui liko su viena nesilankstančia koja. Patirta nelaimė, dar beprasmiškos girtų kareivių mirtys karinių veiksmų metu privertė Šičko rimtai susimąstyti ir jis pats sau prisiekė, kad jeigu grįš iš karo gyvas, padės žmonėms, kenčiantiems nuo alkoholizmo. Trim penkis metus kūrė metodą, padėsiantį žmonėms išsivaduoti nuo alkoholio priklausomybės! Aštuoniasdešimtais Sovietų Sąjungoje Šičko metodas pradėtas taikyti praktiškai.

Sėdi visi chronciai suoluose, klausosi. O tas... Kaip jį ten?! Na, kokia gi jo pavardė?! Bliamba! Na, tas dėstytojas taip nuoširdžiai, uoliai, užsidegęs aiškina apie žalą, kokie mirčių nuo alkoholio skaičiai buvo carinėje Rusijoje, kokie Sovietų Sąjungoje... Lietuvos duomenų, atrodo, tuo metu dar neturėjo. Bet, anot jo, jie tokie patys, kaip ir Sovietų Sąjungoje ar Rusijoje. Taigi, braižo kreida lentoje kreives, netgi kaukoles paišo, mol, stikliuko dugne laukia giltinė — „smert“! Ir kaip visa tai aiškina, akyse dega ugnelės! Tiesa, girtuoklių akyse tų ugnelių nebuvo...

Papasakodavo tas... Tas dėstytojas visokių baikų ir iš gyvenimo. Nes jis irgi, rodos, dar sovietiniais laikais išsigydė nuo

priklausomybės būtent pagal to Šičko metodą ir nusprendė tas gerąsias nuostatas, tą metodą taikyti kitiems. Tipo, iš Liepkalnio kasdienybės, nes jis, atseit, ir gyvena čia netoliese stadiko, tik iš kitos pusės. Ten labiau už tos apleistos ligoninės, link mergaičių kolonijos, į geležinkelio pusę. Ir jį jau, tipo, pažinojo visi Liepkalnio chroniai — pinigų nebeprašydavo, nes jis pasiūlydavo jiems nupirkti batoną arba dešros...

Pasakodavo, sako tiems latrams, tipo, „atravy ja vam pakupat’ nebudu, esli chatite, kupliu vam baton s doktarskoj...“^{*} O kam tiems chroniams batonas su dešra? Ką jie su jais veiks?! Tai iš pradžių, pasakodavo tas, kaip jį ten... tas dėstytojas, kad tie latrai vietiniai burbėjo burbėjo nepatenkinti, bet tiesiog paprasčiausiai atstojo. Vos pamatydavo jį, pro šalį einantį, nusivylę sakydavo: „Baton palziot — etot gnyda deneg nidast.“^{**} Netgi porą iš tų vietinių chronių, sakė, įkalbėjo ateiti pas jį į kursus. Taigi, anot jo, kaip jį tenai... svarbiausi trys geležiniai principai: visiškai nevartoti, nepirkti ir griežtai — nevaišinti!

Susiginčydavo tie girtuokliai klasėje — kas kiek išgeria, kam kiek daugiadienės tęsiasi. Kokie kieno rekordai! Ir taip įsi-jausdavo, vos ne rėkti pradėdavo vienas per kitą. „Nuuu, butyl-ka vodki na golavu — eto smešno! Vot ja vypival dve na golovu, pritom s pivam, i u menia adin raz zapoj dlilsia tri nedeli... Bez astanovok!“^{***} — „Vrioš!“^{****} — prieštaraudavo kitas. „Jei bogu! Vot, žena potverdit.“^{*****} Ir šalia suole sėdinti stambi moteriškė su

* Nuodų aš jums nepirksiu, jeigu norite, galiu nupirkti batoną ir daktariškos dešros. (Rus.)

** Batonas šliaužia — šitas pinigų neduos. (Rus.)

*** Degtinės butelis ant galvos — juokinga! Štai aš išgerdavau du ant galvos, be to, su alumi, ir mano užgėrimas kartą tęsėsi tris savaites! Be pertraukų! (Rus.)

**** Meluoj! (Rus.)

***** Prisiekiu dievu! Žmona paliudys! (Rus.)

didžiuliu kuodu rimtai palinksėdavo: „Da, bylo tak! Deistvitelno bylo“, — netgi su šiočia tokia pasididžiavimo gaidele.

O Juozui gėda būdavo tarp jų, nes, kaip bebūtų, vis dėlto tokiais pasiekimais negalėjo pasigirti. Nuleisdavo akis išraudęs — kad tik jo nepaklaustų apie rekordus. O ką jis papasakos?! Šiaip... alų, rašaliuką traukia, kartais „Starkos“ su kola... Nors ir beveik kiekvieną dieną. Vodkės apskritai beveik nevaratoja — organizmas netoleruoja. Karoče, išjuoks rimti vyrai! Keikdavo mintyse save už menkystę tuose reikaluose!

Šiaip Juozas žaidžia Senjorų lygoj jau, berods, penktus metus. Kai tik sukajojo trim penki, tai ir įsiprašė. Išzyzė, kad Gyga jį irgi įregistruotų. Ir dar laktė dideliame futbole Sekmadienio lygoje. Anksčiau „Pilk“ — pilkų vadas buvo toks Drąsutis Dabilius, pagrindinis puolėjas. Bet jeigu atmintis nešlubuoja, ar ne vienuoliktais metais prisitrėškė jis mirtinai Fabų gale, netoli BIGo, su prabangia audine. Lėkė Ukmergės plentu į miesto pusę visu greičiu vdupel girti su Danila, irgi pilkų žaidėju, saugos diržų neprisisegė... Ereliai... Ar tai nesuvaldė tačkės, ar tai sumėtė, paslydo, nes žiema buvo. Ir nuskrido nuo kelio. Išlėkė abu su visais priekiniais stiklais. Košė iš jų liko. Ir Juozas tada buvo Drąsūčio šermenyse Olandų rūmuose. Dauguma pilkų buvo. Prie uždaryto karsto. Kaip tik prieš žiemos turnyrą „Sportimoje“ visa tai atsitiko... Pilkai tada vos nesubyrejo. Bet vairalazdes perėmė Gyga, irgi prie babkių vyras, ir pavadovauti mėgsta!

Taigi, Juozas Senjoruose jau kelintus metus laktsto. Ir dažnokai, sustojęs čia, prie LFF, prieš rungtynes mesdavo žvilgsnį į tą šulę prisimindamas tuos alkoholikų kursus. Nes ir rungtynės ketvirtadienio vakarais, ir tie kursai vykdavo ketvirtadienio vakarais. Ir dažnai Juozas rudenį matydavo šviesas vienoje iš klasių. Galbūt

* Buvo taip, tikrai buvo! (Rus.)

netgi toje pačioje klasėje. Ne kartą kilo mintis užsukti. Tipo, įžengia Juozas į klasę po dvidešimties metų visų tų chronių akivaizdoje... Visų snukiai tik ištįsta, šnibždasi tarpusavyje, tipo, kas jis toks, šitas paslaptingas nepažįstamasis? Juozas apžvelgia lėtai visus ir tada žvilgsnis sustoja ties tuo... kaip jį? Nu, tą dėstytoją, atseit: „Zdrastvuite... kaip ten jo imia i očestvo... vot on ja... priešol pablagadarit’, posle dvacati let... mol — spasiba za pomošč, s tavo vremeni ja počti nipju!“^{***} Visų snukiai dar labiau ištįsta, kaip kokiam filme... ir tas... kaip jį ten? Tas, tipo, Šičko pasekėjas irgi nustemba, net susigraudina... Ir staiga sako: „Eto vy, Juozas! Skolka let, skolka zim! A ja vsio dumal: kak vam idiotsia, kak slažilas’ vaša žizn’?“^{****} Ir jau stojasi apsiašarojęs apkabint Juozo!

Ir tą gegužės pavakarę, prieš rungtynes, kaip tik jis ir slūkinna pro šali, tas... Tiek metų nematytas! Po paraliais! Nepasakytum, kad smarkiai pasikeitęs ar susenęs, tik figūra dar labiau nei įprastai sukumpusi. Juozas kiek sumišo, padvejojo, bet iššoko iš renuškės ir pusiau bėgte — pavymui. Pasivijo prie pat šviesoforo, kaip tik žalia užsidegė, ir tas jau beveik žengė į perėją, bet Juozas jį sustabdė:

— Izvinite...^{***} — kreipėsi spurdančia širdimi.

Tas sustojo, grįžtelėjo. Abejingas, kiek pavargęs žvilgsnis.

— Vy ne uznajote menia? Ja k vam na kursy chodil^{****} — paskubomis išlemeno Juozas.

— Net, neuznaju... — ramiai atsakė tas ir akimirką pagalvojęs: — možet, Stanislav...

* Sveiki (vardas ir tėvavardis), štai aš... atėjau padėkoti... po dvidešimties metų... Ačiū už pagalbą, nuo to laiko beveik nebergeriu alkoholio! (Rus.)

** Tai jūs, Juozai! Kiek laiko prabėgo! O aš vis pagalvodavau: kaip jums sekasi, kaip susiklostė jūsų gyvenimas? (Rus.)

*** Atsiprašau... (Rus.)

**** Neprisimenate manęs? Aš jūsų kursų lankiau. (Rus.)

— Net, ne Stanislav! — apmaudžiai loštelėjo, — Juozas ja! Ja k vam chodil... Dvacat' let nazad... Juozas ja.*

— Nu... čerez maji kursy stol'ka prošlo, što ja nipomniu, kto piat' let nazad chodil... A tut — dvacat', — atsakė tas, kaip jį ten. — Vy mne na Stasika takova pachožy. On desiat' let nazad chodil. A tut — celych dvacat'...**

Juozas užsikirto. Kadangi tylėjo, tas... irgi patylėjęs mandagiai pakvietė užsukti kada nors prie progos pas jį į kursus — jie tebevyksta. Aplankyti, taip sakant. Kad ir rugsėji... Nes kaip tik atostogos prasideda — vasarą kursų nebus, o jis pats irgi jau kitą savaitę išvažiuoja į tėviškę — na Vitebščinu — mol, pailsėti. Dabar eina, vat, į klasę koje kakich veščej, tak že užrašų pasiimti. Palinkėjo Juozui sėkmės ir, vėl užsidegus žaliai, žengė per perėją. Juozas dar pastoviniavo neryžtingai, lydėdamas žvilgsniu to... nugarą, ir apsisukęs patraukė atgal prie renušės...

Įsirangė priekinėje keleivio sėdynėje, vėl įsijungė radiją.

Matė kaip tas... Čiurikov? Čirikov? Šurikov? Taigi, kaip tas dėstytojas priėjo mokyklą, pakilo laipteliais iki pagrindinio įėjimo ir dingo už paradinių durų. Saulės diskas įsipainiojo į medžių šakas ant Liepkalnio šlaito. Priekiniu stiklu šliaužė išgauti debesys. Gatve pūkstelėjęs pravažiavo žemagrindis autobusas. Šaligatviu žemyn praėjo moteriškė nešina IKI maišeliu su pirkiniais. Į priešingą pusę plepėdamas prasikošė dvi paauglės. Juozas spoksojo tolyn į Stadiono gatvelę ties posūkiu, į penkiaaukštį.

Ir dabar Juozas palydėjo žvilgsniu sukumpusį siluetą, lėtai beisiiriantį per šlapdriabą, iki stadiono tvoros kampo. Už jo ir dingo. Juozas vėl užvedė variklį. Vaikų darželio pusės kelkraštyje sustojo lengvoji. Išlipo moteriškė, patraukė link darželio vartų. Netrukus

* Ne, ne Stanislavas! Juozas aš! Pas jus lankiau... Prieš dvidešimt metų... Juozas aš! (Rus.)

** Na, į mano kursų tiek ir tiek ėjo, kad aš nebepamenu, kas prieš penkerius metus lankė. O čia — prieš dvidešimt! Jūs man į tokį Stasiką panašus. Jis prieš dešimt metų kursų lankė. O čia — visi dvidešimt! (Rus.)

sustojo kita mašina. Išlipo vyriškis — irgi į darželį, matyt, pasiimti atžalų. Šlapdriba liovėsi. Ant šaligatvio pliuorza.

Juozas mestelėjo žvilgsnį į išmanųjį — dar ankstoka, bet galima po truputį gal jau ir kėblinti. Sportinį krepšį laikė salone, nes bagažinėje apranga iššla. Pasiėmė krepšį, išsirangė pro keleivio pusę lauk. Vairuotojo pusės durų spynelė sugedusi — su pulteliu nei užsirakina, nei atsirakina. Tik rakteliu, tačiau sunkiai. Ypač kai drėgniau ir šalčiau. Išlipti tai išlipsi iš vidaus pro vairuotojo pusę, bet užrakinti durų nebeišeis. Spynelės elektronika šlubuoja. Bandė Juozas prašyti to privatininko, pas kurį taiso mašinas garaže Zujūnuose, kad pakeistų tą spynelę. Tas privatininkas nuvarė į automobilių dalių parde, skambina Juozui, sako, tipo, ta spynelė ne keturių, kaip įprasta, o aštuonių kanalų. Keturių kanalų kainuoja apie pem eurų, o aštuonių kanalų — retas modelis, už kurį netgi laūžyne plėšia du šimtus eurų! Tai, tipo, keisti ar ne. Nu tai Juozas, aišku, atsisakė tos minties. Karoče, big dyl — galima ir pro keleivio pusę įsirioglinti ir išsirioglinti. Be to, šiltuoju metu tarsi ir geriau veikia, — kartais ir užsirakina.

Susigūžęs, užsismaukęs žieminės striukės kapišoną Juozas nukiūtino stadiono link. Praėjo pro vartus, šlagbaumą, per LFF automobilių stovėjimo aikštelę. LFF būstinės pirmo aukšto lange ryškėjo blausi stalinės lempelės šviesa, tenai, matyt, sargas kėpso. Nebylios tribūnos, dirbtinė veja, užklota šlapiu sniegu, čia pat ir tirpstančiu. Bus slidu. Ne kas čiurnai. Rudenį kaip nikstelėjo Juozas per rungtynes, tai nuo to karto ir negyja. Arba apgyja, o Juozas vėl išsisuka per fūlią arba kur mieste nesėkmingai koją pastato... Ir vėl ištinsta!

Ko gero, atėjo pirmas... ar vienas iš pirmųjų — tolimame aikštės kampe matyti treninguotas siluetas. Už tribūnų — medžių šakų besiblaškančios pynės. Juozas nuslinko link įėjimo po centrinę tribūną. Pastūmė šarvo duris, įėjo vidun. Iš patalpos išlindo nešina

plastikiniu kibiru moteriškė. Praėjo tylomis. Juozas atidarė duris ir įsliūkino į rūbinę. Sugraibęs spragtelėjo jungiklį — trrr trrr trrr — trekštelėjo tamsoje ir įkyriai zyzdamos nutįso liuminescencinės šliūžės ant lubų.

Palei sienas — medinės spintelės su angomis atsisėsti, viename patalpos gale dušinė, kitame — tūlikas. Vidury rūbinės — masažo stalas, aptrauktas porolonu su skylė snukiui, apvilktas dar ir aptriušusia žalia medžiaga. Juozas įkišo krepšį į vieną iš spintelių ir neskubėdamas traukė šmotkes: priglundančias laikros kelnes, raudonas sportines trumpikes, raudoną humelio maikę „PILK“ su riebiu dvidešimt trečiu numeriu. Getrus ir apsaugas numetė ant linoleumo... Nusiavė batus, nusimovė kelnes, atsirišo kaklaraištį, sagstėsi marškinius...

Į rūbinę įėjo čiuvas, pasisveikino, pasidėjo krepšį, irgi ėmė traukt sportines šmotkes. Juozas užsitempė laikros kelnes, tada ant viršaus šortus. Sportinį džemperį, ant jo — raudoną maikę su numeriu. Užsitempė apsaugas, sportines kojines. Apsiavė adidasų bucus – sarakanožkes. Trečią sezoną su jais laksto, bet dar laiko!

Susirado krepšio kišenėlėje geltoną plastmasinę perskindolo tūbelę, išsispaudė kvapnios masės ant piršto, užkišęs ranką po maike išsitėpė pusiaują. Čia, tipo, kad nesurakintų ne taip kryptelėjus... Nes nugaros problemos irgi nuolatinės. Prieš kelerius metus per trešą „Sportimoje“ priėjo Džanašas... Turkas toks, rusiškai suprantantis ir šiek tiek kalbantis. Jis kebabais Pašiluose prekiauja, turi kioskelį. Kodėl jis Džanašas, niekas nežino. Tikras jo vardas Bulentas. Drąsutis kaip pakrikštijo Džanašu — nežinia kodėl, — taip ir prigijo ta pravardė... Kitaip jo niekas ir nevadino. Priėjo tas Džanašas ir paklausė, ar Juozas turi elastinio, atliekamo. Juozas turėjo krepšyje. Nuėjo abu prie krepšių krūvos. Juozui vos pasilenkus prie savo krepšio kaip dūrė dieglys į pusiaują — tik sušvokštė „ai, bleeet!“ ir liko taip surakintas, tarsi kablys. Stena,

pajudėti negali! Džanašas pastovėjo pastovėjo, su tokia, tipo, „neįsikirtau, kas čia dedasi“ išraiška... ir nuėjo šalin. Turbūt pamanė, kad Juozas staiga pagailėjo to faking elastinio binto...

Švarką, marškinius, kelnes, kaklaraištį Juozas sugrūdo į sportinį krepšį. Batus prieš tai sudėjo dar į „Maximos“ maišelį. Į rūbinę įžengė tas, mol, kaip jį ten... Vytaras — su „Prelegentų“ apranga. Čia tas iš teliko. Burbtelėjo „labas vakaras visiems“ ir nuslinko į tūliką. Čia tas pats Vytaras, kuris keliavo po pasaulį su tuo Starkumi ir dabar tebekeliauja toliau po visokias ten egzotiškas šalis, šlamščia visokius gatvės patiekalus... Ir apie tuos ēdalus, tipo, daro televizijos reportažus... Atseit, užsuka į kokį restoranėlį ar kaniušnią, užsisako kokį keistą patiekalą, kol jį ruošia, papasakoja receptą ir paskui, atseit, ragauja... Ir visada žiauriai skanu! „Moka gi žmonės šūdą malti ir dar babkes už tai gauti! — nejučia pamanė Juozas. — Netgi tikrąja žodžio prasme malti, nes juk ką suvalgo, tą suvirškina, sumala ir...“

Bet ryja tai jis juk visokiose neaiškiose gatvės zabėgalovkėse, vos ne paturgių knaipėse, ir neaišku ką! Realiai tokį maistą nuolat vartojant... jeigu nesusirgsi kokia trichinelioze ar salmonelioze, tai mažų mažiausiai nuolat kankins juoda ar, tiksliau sakant, ryža tryda! Sunkus vis dėlto darbas... Nors iš to Vyтарo solidaus stoto nepasakytum, kad jį kankintų panosas... Kažkas čia ne taip! Arba jis turi, tiesiogine žodžio prasme, geležinį skrandį ir gumines žarnas, arba tie reportažai — apgaulė!

Išėjęs iš tūliko Vyтарas tuoj iškėblino ir iš rūbinės. Bet „Prelegentai“ šiaip jau — kieta komandėlė, ką ir besakyti! Jie, atrodo, gal netgi ir Sekmadienio lygą sumanė?! Gali būti. Anksčiau jie rimtai varydavo, netgi dideliame futbole! Jie, tipo, visokias teliko žvaigždes ir netgi fūlios buvusius profus susirinę buvo — Skaisgirys, Choras, Marijonas už juos lakstydavo. Kai kurie ir tebelaksto... Netgi pats Jankė pas juos! Nors Jankė gal

už „Delintrą“ žaidžia? Bet už „Delintrą“ gal Mikulėnas? Velnią dabar supaisysi — primiršo Juozas, pasitikslins komandų sudėtį vėliau intike...

Įėjo toks pažįstamas plikis iš „Olandų“ komandos, jau persirengęs oranžine apranga. Su „Olandais“ pilkai kartais kartu treniruo- jasi dengtoje salėje — tai kaip ir pažįstami. Tas linktelėjo Juozui, įsikniaubęs į išmanųjį prisėdo gretimais. Maigė žinutę.

Su kuo žaidžiat? — paklausė Juozas.

Su „Lentvariu“, — burbtelėjo plikis.— O jūs?

Prieš pankus...

— Ką? — neįsikirto.

— Prieš „Vovą“!

— A, aišku...

Rinkosi daugiau chebros, davai visi persirenginėt. Rūbinė atgijo.

Juozas išslinko į lauką. Vėl šlapiai snyguriavo. Sparčiai temo. Po atsarginių žaidėjų stogeliu pasidėjo krepšį. Jame tarp šmotkių susirado pirštuotas statybinės pirštines. Nusipirko „Ermitaže“ už kem aštuonis centus — ir šildo, ir kaip vartininko pirštinės kar- tais pasitarnauja. Nubidzeno į stadiką apšilinėti. Bėginėjo skersai aikštę palei vidurio liniją. Iš rūbinės išlindo dar pora „Prelegen- tų“ — bazarindami nuėjo atokiau į aikštės kraštą, irgi davai ap- šilinėti. Iš Stadiono gatvelės pasirodė daugiau žaidėjų. Vienas jų, berods, Gytis. Jau persirengęs sportine apranga.

Netoli stadiko tvoros sustojo reindž roveris — išsiropštė Gin- taras — šiokios tokios statybų bendrovės savininkas. Jis, galima sakyti, antras žmogus po Gygos. Nes babkių irgi prilaiko. Įdarbino stropkėse porą pilkų jauniklių, kurie už komandą laksto didžiajame futbole Sekmadienio lygoje. Persimetęs krepšį per petį ir dar iš- sipūtusiu plastikiniu „Maximos“ maišu nešinas Gintaras patraukė link vartų, pro šlagbaumą. Pažinti jį visada galima iš neskubrios eisenos, elektroninės cyzos žiburėlio ir kartkartėmis išpučiamo

žydrų garų debesėlio. Netrukus prie šlagbaumo sušvito ir Romualdo plikė... O Romualdas visada skuba, kone bėga palinkęs į priekį... Kartais atsiveda ir mažametį sūnų. Romualdas privatininkas — baldus daro. Šalia Gintaro roverio sustojo ir visureigis mersas. Čia tai jau Gyga stobalnai!

Rinkosi komandų žaidėjai, pilkai taip pat, — apsirengę, apsimuturiavę kuo tik įmanoma. Kai kas su kepurėmis ir pirštinėmis. Sumetė visi krepšius, sustojo ratu, Juozas irgi, — davai pasuotis.

Beveik sutemo. Bokštiniai prožektoriai kol kas negyvi. Stadikas paskendęs prietemoje.

Galų gale, iki rungtynių likus kokioms dešimčiai minučių, pyst — plykstelėjo — įjungė! Ir viskas aplinkui tarsi iškilo iš gelmės — dirbtinė danga virto ryškiai salotine, išryškėjo šlapių plastikinių tribūnų kėdžių geltonis ir raudonis ir gausybė bėgiojančiųjų, besipasuojančiųjų, apšilinėjančiųjų.

„Vovos“ žaidėjai su balta apranga būriu patraukė į kitą aikštės pusę. Tada keturi jų nukulniavo į pakraštį, kur palei tinklo tvorą buvo nustumti aliuminio konstrukcijos vartai, — pasiguldė juos ir atsinešė.

Vienu metu stadione rungtyniauja trys poros komandų. Viena komandų pora — atskiroje nedidelėje treniruočių aikštelėje šalia LFF mašinų stovėjimo aikštelės. O kitos dvi pasidalija pagrindinę aikštę per pusę. Pietų tribūnos, tai yra pravoslavų kapinių, pusėje apšilinėjo „Prelegentai“ ir jų šio vakaro priešininkai — „Akto“ žaidėjai. „Aktas“, berods, pirmąja A divizione. Jie lenkia netgi Delintrą! O „Prelegentai“ paskutiniu metu pasėdę — viso labo tik turnyrinės lentelės viduryje. Gal nesirenka į rungtynes tos jų žvaigždės?

Nes dažnai vienas žaidėjas gali nulemti kone viską... Pavyzdžiui, kad ir koks Raksa, kuris anksčiau lakstydavo už „Spartaką“! Vienas prikaldavo bankių ir ištraukdavo už pakarpos visą blankiai žaidžiančią komandą... Šiomet jį, atrodo, „Medžiai“ persiviliojo.